

Binnen de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit hebben de onderstaande fracties de behoefte vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over de op 17 september 2018 ontvangen ontwerpregeling tot wijziging van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet in verband met vaststelling van nadere regels voor de fosfaatbank (Kamerstuk 33 037, nr. 310).

De voorzitter van de commissie,
Kuiken

De adjunct-griffier van de commissie,
Konings

Inhoudsopgave	blz.
I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties	2
Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie	2
Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie	3
Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie	4
Vragen en opmerkingen van de leden van de Partij voor de Dieren-fractie	5
Vragen en opmerkingen van de leden van de SGP-fractie	6
II Antwoord/Reactie van de Minister	6

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de ontwerp-regeling tot wijziging van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet in verband met vaststelling van nadere regels voor de fosfaatbank en hebben daarbij nog enkele vragen.

De leden van de VVD-fractie vragen een toelichting op artikel 111d, lid 2 van de ontwerp-regeling. Kan de Minister aangeven wanneer zij voornemens is om een periode bekend te maken. Wat zijn de voorwaarden, hoe vaak zal dit gebeuren, wat is de minimumomvang van de fosfaatbank die nodig is voordat deze wordt opengesteld, et cetera? Welk middel stelt zij beschikbaar?

De leden van de VVD-fractie vragen op welke wijze de voorwaarden onder artikel 111j van de ontwerp-regeling worden gecontroleerd. Wanneer vindt deze controle plaats? Is dit jaarlijks en bij iedere ontheffing? Zo nee, op welke wijze vindt dit wel plaats? Wie is belast met deze controle en hoeveel kosten en uren zijn hiervoor geraamd? Kan de Minister aangeven hoe er met de voorwaarden onder artikel 111j wordt omgegaan in bijzondere situaties zoals een sterfgeval, een echtscheiding of andere gebeurtenissen?

Kan de Minister uitgebreid toelichten waarom bij een overschrijding van het aantal aanvragen voor een ontheffing gekozen is om over te gaan tot loting? Heeft de Minister overwogen om alle aanvragen te honoreren, zij het met een lager aantal kilogrammen dan de oorspronkelijke aanvraag betrof (eventueel met een toepassing van een minimum)? Heeft de Minister overwogen om bij een overschrijding van het aantal aanvragen de oorspronkelijke aanvraag te halveren en zo een grotere groep melkveehouders mee te laten dingen naar de ontheffingen? Zo nee, waarom niet?

Voorts vragen de leden van de VVD-fractie of de Minister uitgebreid wil ingaan op het aantal te verwachten aanvragen en de werkzaamheden die daarvoor moeten plaatsvinden. In de ontwerp-regeling wordt opgemerkt dat circa 5.430 melkveehouders gebruik zullen maken van deze regeling. Op basis van welke gegevens is dit aantal tot stand gekomen? Klopt het dat al deze aanvragen eerst beoordeeld moeten worden alvorens er eventueel geloot zal worden? Hoeveel tijd heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) nodig om deze aanvragen te beoordelen (per aanvraag en in totaal)? Kan de Minister aangeven of er ook een andere vorm van toekennen is onderzocht, een vorm die minder werkdruk veroorzaakt? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke?

Kan de Minister aangeven of er uitzonderingen zijn voor bijzondere gevallen? Zo ja, welke zijn dat? Is de Minister op de hoogte van het feit dat er jonge boeren zijn die grondgebonden zijn, maar aangezien ze tot de knelgevallen behoren een deel van de grond vanwege de liquiditeitspositie hebben moeten verhuren? Hoe gaat de Minister met deze gevallen om?

Kan de Minister toelichten waarom er gekozen is voor een periode van vijf jaar? Is er een mogelijkheid voor boeren die gezien leeftijd of omstandigheden (divers van aard) voor een kortere periode een ontheffing willen aanvragen? Zo nee, waarom niet?

Kan de Minister bevestigen dat de definitie «grondgebondenheid» overeenkomt met de definitie uit de Wet grondgebonden groei melkveehouderij? Kan de Minister bevestigen dat er geen andere gronden zijn waarop een aanvraag wordt beoordeeld dan de grondgebondenheid en eventueel indien een landbouwer die een ontheffing als jonge landbouwer aanvraagt?

De leden van de VVD-fractie vragen de Minister uitgebreid in te gaan op de regeldruk en de administratieve lasten. Deze leden constateren dat er voor de boeren een administratieve last wordt voorzien van € 185, – per bedrijf. In hoeverre is RVO in staat om de aanvragen, de loting en het doorlopen van mogelijke bezwaar en beroepsprocedures binnen de bestaande capaciteit af te handelen? De leden van de VVD-fractie constateren dat in de huidige afwikkeling van het toekennen van de fosfaatbeschikking en de bezwaar- en beroepsprocedures een behoorlijke achterstand is. Op welke manier gaat de Minister voorkomen dat dit bij de openstelling van de fosfaatbank tot achterstand gaat leiden? Hoeveel extra capaciteit wordt er voor de openstelling en de afhandeling van de «fosfaatbankprocedure» vrijgemaakt en ingezet?

Kan de Minister bevestigen dat de regeling niet eerder wordt opengesteld dan wanneer alle bezwaar- en beroepsprocedures inzake de fosfaatbeschikkingen (ook vleesvee) zijn afgehandeld? Deze leden vragen hier met enige nadruk om, zodat iedereen een gelijke kans heeft om mee te doen. Dit aangezien er nu nog vele boeren in onzekerheid zitten, verhandelde fosfaatrechten nog niet allemaal zijn overgeschreven en er daarmee dus onduidelijkheid is voor deze groep.

Kan de Minister aangeven welke kosten verbonden zijn aan en welke kosten in rekening gebracht worden voor: 1) het aanvragen van een ontheffing, 2) het verkrijgen van een ontheffing en 3) het vijf jaar gebruikmaken maken van de ontheffing? Zijn er nog andere kosten die gemaakt worden dan wel in rekening gebracht worden? Zo ja, welke?

Kan de Minister aangeven of er een boetesysteem is ingericht voor melkveehouders die zich tijdens het gebruik van de ontheffing niet houden aan de voorwaarden die gelden om voor de ontheffing in aanmerking te komen (zoals het verleen van de eigen fosfaatrechten, het niet voldoen aan de norm van grondgebondenheid et cetera.)? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke maatregelen (boetes) kunnen hiervoor worden opgelegd en wat is hiervoor de instantie?

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de ontwerpregeling tot wijziging van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet in verband met vaststelling nadere regels voor de fosfaatbank. Hierover hebben deze leden nog vragen.

De leden van de CDA-fractie vragen hoeveel melkveebedrijven een positieve productieruimte hebben zoals bedoeld in artikel 111d. Kunnen al deze bedrijven een aanvraag doen en aanspraak maken op een ontheffing uit de fosfaatbank? Moeten al deze bedrijven bij elke jaarlijkse nieuwe openstelling van de fosfaatbank opnieuw gecontroleerd worden of zij voldoen aan deze voorwaarde?

De leden van de CDA-fractie vragen wat er gebeurt met een ontheffing of welke mogelijkheden er zijn voor maatwerk bij bijzondere omstandigheden, zoals overlijden of langdurige ziekte, die vragen om een aanpassing van de bedrijfsstructuur, of bij faillissement. Hoe gaat de Minister handelen als gedurende de vijf ontheffingsjaren de omvang van de plaatsingsruimte wijzigt door eigen handelen van het bedrijf of door omstandigheden waar het bedrijf geen invloed op heeft? Hoe zal de Minister met de mogelijke situatie omgaan waarin de plaatsingsruimte in een kalenderjaar op een bedrijf ruimschoots niet gebruikt wordt, of waarbij de plaatsingsruimte ruimschoots wordt overschreden? Wordt het gebruik van de plaatsingsruimte van bedrijven met een ontheffing gemonitord? Een melkveebedrijf dat fosfaatrechten krijgt toegewezen uit de fosfaatbank, mag geen rechten verkopen of verleasen. Hoe gaat de Minister controleren of melkveebedrijven met een ontheffing geen fosfaatrechten verkopen of verleasen?

De leden van de CDA-fractie maken zich zorgen over de administratieve lasten voor de overheid en voor bedrijven voor het uitvoeren, aanvragen en handhaven van de ontheffingen uit de fosfaatbank. Welke oplossingen zijn hiervoor? Daarnaast vragen deze leden wanneer de fosfaatbank haar functie verliest en op welke termijn de fosfaatbank afgebouwd kan worden.

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de voorliggende stukken en hebben daarover nog enkele vragen. Twee vragen hebben overlappen met de vragen die deze leden hebben gesteld in het schriftelijk overleg over de Stand van zaken van het fosfaatrechtenstelsel, met als inbrengdatum 19 september 2018. Zij achten deze vragen echter ook relevant in het kader van de wijziging van de uitvoeringsregeling Meststoffenwet en stellen ze daarom ook in deze context.

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de definitie van een jonge landbouwer als bedrijfshoofd zoals beschreven in artikel 111c en artikel 111f van de ontwerperegeling tot wijziging van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet ten behoeve van de vaststelling van nadere regels voor de fosfaatbank. Ten aanzien van deze definitie zijn er bij deze leden nog zorgen over de formulering van deze definitie, gelet op het beoogde doel dat deze definitie sluitend is en intensieve melkveehouders niet in aanmerking komen voor een ontheffing. Kan de Minister aangeven hoeveel procent van de melkveehouders in Nederland onder deze voorgestelde definitie vallen? Erkent de Minister daarnaast dat de mogelijkheid bestaat dat intensieve melkveehouders misbruik kunnen maken van de regeling door middel van slimme bedrijfsmatige constructies, bijvoorbeeld doordat een (aan de definitie voldoende) jonge melkveehouder op papier bedrijfshoofd is, maar officieus en indirect in dienst staat van de intensieve melkveehouder? Zo nee, waarom niet? Zo ja, is de Minister bereid acties te ondernemen om misbruik van deze regeling tegen te gaan? Is het mogelijk extra aandacht te geven aan bedrijven die ontheffing hebben gekregen, maar in de recente periode van vijf jaar daarvoor een verandering in hun bedrijfsstructuur hebben doorgevoerd die deze ontheffing mogelijk heeft gemaakt?

De leden van de D66-fractie constateren dat jonge landbouwers voorrang krijgen bij de uitgifte van ontheffingen van fosfaatrechten. Kan de Minister toelichten in hoeverre de daarbij gehanteerde definitie van grondgebondenheid aansluit bij de definitie die de zuivelsector zelf hanteert? Is de Minister bereid deze definities op elkaar af te stemmen?

De leden van de D66-fractie nemen kennis van het feit dat de Minister de mogelijkheden in beeld laat brengen om bedrijven te stimuleren om aantoonbaar efficiënter te werken dan de vastgelegde normen onder verwijzing naar de toekomstvisie over kringlooplandbouw. Deze leden steunen dit streven, maar wijzen er met klem op dat de Kringloopwijzer een instrument is dat lineaire efficiëntie verhoogt en niet gestoeld is op circulaire principes. Zo kan het onder omstandigheden gunstig uitwerken voor de fosfaatefficiëntie, volgens de Kringloopwijzer, indien mais of soja worden aangevoerd terwijl dit vanuit kringloopefficiëntie juist niet als efficiënt kan worden bestempeld. Kan de Minister een analyse delen met de leden van de D66-fractie over de wijze waarop de Kringloopwijzer strijdig is met de principes van kringlooplandbouw?

In artikel 111h van de ontwerpregeling lezen de leden van de D66-fractie dat de Minister afwijzend kan beslissen op een aanvraag voor ontheffing. Indien dit het geval is, is de melkveehouder genoodzaakt een bepaalde hoeveelheid van het melkvee weg te doen. RVO is de bevoegde instantie die controleert of dit gebeurt. Deze leden maken zich zorgen over de capaciteit van RVO om deze taak effectief en efficiënt te volbrengen. Deelt de Minister deze zorgen? Zo ja, welke maatregelen treft zij of gaat zij treffen om deze controlerende functie te verbeteren? Zo nee, waarom niet?

De leden lezen in artikel 111d van de ontwerpregeling dat een aanvraag wordt ingediend in de periode die door de Minister wordt bekendgemaakt in de Staatscourant. In de toelichting van dit artikel lezen deze leden dat de openstellingsperiode een periode is die idealiter zo laat mogelijk in het jaar is, maar niet zodanig laat dat RVO niet meer voldoende tijd overhoudt voor het voorbereiden en het nemen van besluiten op de aanvragen voor het einde van het kalenderjaar. Zij constateren dat de aanvraagperiode zich niet op een vast moment in het jaar voordoet. Gelet op de meerwaarde van zekerheid in de bedrijfsvoering van de boeren, vragen de leden van de D66-fractie of de Minister deze keuze kan toelichten.

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdD-fractie

De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren hebben kennisgenomen van de ontwerpregeling tot wijziging van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet in verband met vaststelling van nadere regels voor de fosfaatbank en willen hier kort op reageren.

Het stelt de leden van de fractie van de Partij voor de Dieren zeer teleur dat in de nu voorliggende nadere regels voor de fosfaatbank geen enkele relatie wordt gelegd met de milieuprestaties van de betreffende bedrijven. Deze leden willen graag van de Minister weten waarom zij er niet voor heeft gekozen om de fosfaatrechten uit de fosfaatbank uitsluitend te verstrekken aan ondernemingen met verdergaande milieudoelstellingen, zoals biologische bedrijven. In de Meststoffenwet is dit immers als voorwaarde opgenomen. In hoeverre draagt de regeling zoals deze nu is vormgegeven bij aan de door de Minister geschetste wens om te komen tot kringlooplandbouw?

Vragen en opmerkingen van de leden van de SGP-fractie

De leden van de SGP-fractie hebben kennisgenomen van de voorgestelde nadere invulling van de regels voor de fosfaatbank.

De leden van de SGP-fractie horen graag wat er gebeurt als een melkveehouder de hoeveelheid fosfaat waarvoor hij of zij een ontheffing heeft gekregen niet benut. In hoeverre kan na herhaaldelijke onderbenutting de ontheffing geheel of gedeeltelijk ingetrokken worden?

Er zijn verschillende melkveebedrijven die niet in aanmerking komen voor de knelgevallenregeling, maar die wel te maken hebben met een groot gat tussen de verkregen fosfaatrechten op basis van de peildatum 2 juli 2015 en de vergunde, nieuwgebouwde stalruimte. De leden van de SGP-fractie horen graag of de Minister bereid is deze ondernemers, zeker indien het jonge en/of grondgebonden bedrijven betreft, voorrang te geven.

Wat is voor de komende jaren de verwachte ontwikkeling van de hoeveelheid fosfaat in de fosfaatbank, zo vragen de leden van de SGP-fractie.

Tot slot vragen de leden van de SGP-fractie waarom de Minister niet heeft gekozen voor een maximering van de per bedrijf uit te geven fosfaatruimte ten behoeve van een eerlijke verdeling.

II Antwoord/Reactie van de Minister